

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců JUDr. Ing. Venduly Sochorové a Mgr. Karla Černína, Ph.D. ve věci

žalobkyně: **IPB Invest, a.s.**
sídlem Karlovo náměstí 34, 674 01 Třebíč
zastoupená advokátem JUDr. Janem Kotousem
sídlem Italská 2571/67, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 4. 2021, č. j. 15992/21/5200-11431-711360

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. V projednávané věci jde o doměření daně z příjmů právnických osob žalobkyni z důvodu zneužití práva.
2. Finanční úřad pro Kraj Vysočina, Územní pracoviště v Třebíči (dále jen „správce daně“), zahájil dne 15. 5. 2017 při ústním jednání zaznamenaném v protokolu o zahájení daňové

kontroly č. j. 1041841/17/29212-60561-711702, kontrolu daně z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2013, 2014, 2015 a kontrolu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně za zdaňovací období roku 2014, 2015, 2016. Písemností ze dne 24. 5. 2019, č. j. 1093530/19/2312-60561-711702, seznámil správce daně žalobkyni s výsledkem kontrolního zjištění, přičemž současně stanovil žalobkyni lhůtu k vyjádření se. Vyjádřením žalobkyně nedošlo ke změně výsledku kontrolního zjištění. Zpráva o daňové kontrole byla na základě žádosti žalobkyně zaslána právnímu zástupci žalobkyně. V souladu s ustanovením § 88 odst. 5 daňového řádu se den doručení zprávy o daňové kontrole považuje za den jejího projednání a ukončení daňové kontroly.

3. V návaznosti na to vydal správce daně dne 15. 10. 2019 následující dodatečné platební výměry ve vztahu k dani z příjmů právnických osob:
  - i. č. j. 1677526/19/2912-50521-706434, kterým byla žalobkyni doměřena daň za zdaňovací období roku 2013 vyšší o částku 4 560 000 Kč a penále ve výši 912 000 Kč,
  - ii. č. j. 1677549/19/2912-50521-706434, kterým byla žalobkyni doměřena daň za zdaňovací období roku 2013 vyšší o částku 4 560 000 Kč a penále ve výši 912 000 Kč,
  - iii. č. j. 1677580/19/2912-50521-706434, kterým byla žalobkyni doměřena daň za zdaňovací období roku 2013 vyšší o částku 1 517 910 Kč a penále ve výši 303 582 Kč.
4. Proti uvedeným dodatečným platebním výměrům podala žalobkyně odvolání, které žalovaný napadeným rozhodnutím ze dne 28. 4. 2021 zamítl a jednotlivá rozhodnutí o dodatečných platebních výměrech potvrdil.

II. Obsah žaloby

5. Žalobkyně ve včas podané žalobě uvedla, že nesouhlasí se závěry uvedené v napadeném rozhodnutí, neboť žalovaný neunesl důkazní břemene týkající se prokázání zneužití práva. Od začátku svého vzniku podniká v oblasti nebankovního sektoru finančního trhu, přičemž poskytuje podnikatelům finanční prostředky formou finančního a operativního leasingu, faktoringu a krátkodobých a dlouhodobých provozních a investičních úvěrů. Ke své činnosti tak potřebuje dlouhodobé zdroje financování, díky nimž je schopna klientům tyto úvěry poskytovat. Personálně je propojena se společností PERFECT INVEST, a.s. Obě společnosti spadají do jedné finanční skupiny, přičemž mezi nimi dochází ke vzájemnému čerpání disponibilních zdrojů, dle jejich aktuální potřeby. V roce 2008 byla mezi nimi uzavřena smlouva o finanční výpomoci, na jejímž základě docházelo ke vzniku krátkodobých zápůjček. Další finanční prostředky žalobkyně získávala prostřednictvím krátkodobých zápůjček od akcionáře, pana Ing. P. B.
6. Hlavním účelem emise dluhopisů ve výši 200 000 000 Kč bylo refinancování ekonomické činnosti žalobkyně a zajištění dlouhodobého zdroje financování její podnikatelské činnosti. Statutární orgán jednal při emisi v souladu s principem péče řádného hospodáře, neboť byl nucen hledat dlouhodobé zdroje financování. V roce 2012 byly finanční prostředky získané emisí použity k refinancování splatných závazků vůči bankám, vůči panu B., vůči společnosti PERFECT INVEST a vůči společnosti TREBOSS s.r.o. V roce 2015 neměla žalobkyně pro finanční prostředky využití, a proto se rozhodla uzavřít se společností PERFECT INVEST smlouvu o používání finančních zdrojů, na jejímž základě

žalobkyně umožnila finanční prostředky této společnosti využívat, a to do výše 200 000 000 Kč. Bez generování zdanitelného výnosu by nedávalo ekonomický smysl platit nákladové úroky.

7. Napadené rozhodnutí považuje za nepřezkoumatelné z důvodu vnitřního rozporu závěrů žalovaného a pro nedostatek odůvodnění. Správce daně pouze konstatoval, že okolnosti emise dluhopisů považuje za nestandardní, avšak se nijak nezabýval standardem, od kterého se měla žalobkyně odchýlit. Dále žalovaný shledal jak existenci ekonomické odůvodněnosti nákladových úroků, avšak v dalším kroku dospěl k závaru o zneužití práva z důvodu neprokázání ekonomické opodstatněnosti emise dluhopisů. Ze správního spisu však jednoznačně vyplývá, že finančními prostředky získanými z emise dluhopisů, došlo k nahrazení původní podnikatelské činnosti žalobkyně.
8. Žalovaný nezákonně přenesl důkazní břemeno na žalobkyni, ačkoliv v případě prokázání zneužití práva toto důkazní břemeno leží výhradně na žalovaném. Primární účel emise dluhopisů není povinna prokazovat. Je to žalovaný, kdo má prokázat, že hlavním účelem emise dluhopisů bylo získání daňové výhody v rozporu se smyslem a účelem právní normy. To však žalovaný nesplnil.
9. Dalším pochybením žalovaného bylo nezákonné odmítnutí návrhu na výslech svědků. Neprovedení navrhovaných důkazů vyžaduje precizní odůvodnění. Žalobkyně předložila správci daně veškeré písemné smlouvy a podklady. Odmítnutí navrhovaného důkazního prostředku, spočívajícího ve výslechu dvou svědků, ji tak uvrhlo do důkazní nouze. V bodě 175 napadeného rozhodnutí žalovaný nezákonně předjímal zjištění, která by z nich vzešla. V souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu je nepřípustné hodnotit předem možný obsah výpovědí. Mimo to žalobkyně upozorňuje na skutečnost, že napadené rozhodnutí jí bylo doručeno 12 dní před uplynutím lhůty pro stanovení daně, ačkoliv odvolání podala již 13. 11. 2019.
10. Nesprávným vyhodnocením předložené finanční analýzy zatížil žalovaný napadené rozhodnutí vadou nesprávného zjištění skutkového stavu. Daná analýza totiž jasně prokazuje, že emise dluhopisů měla pro žalobkyni ekonomický prospěch.
11. Žalovaný neprokázal nedovolené zvýhodnění v rozporu se smyslem a účelem § 24 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále též „ZDP“). Možnost uplatnit si nákladový úrok z emise dluhopisů korunové nominální hodnoty dle § 24 odst. 1 ZDP nelze považovat za daňovou výhodu, neboť možnost uplatnění nákladových úroků z emise existuje i v případě jiné nominální hodnoty dluhopisů či v případě úroků plynoucích z jiného způsobu financování podnikatelské činnosti žalobkyně. Z tohoto důvodu nemohlo být jediným smyslem emise dluhopisů získání výhody v podobě uplatnění úroků do daňových nákladů.
12. Emise dluhopisů korunové nominální hodnoty přitom využilo v roce 2012 mnoho daňových poplatníků včetně Ministerstva financí České republiky. Žalobkyně považuje za nepřijatelné hodnotit soulad emise dluhopisů podle subjektu emitenta. V době výplat příjmů, v podobě úroků z emitovaných dluhopisů, přitom nebyl režim stanovení základu a zaokrouhlení daně podle § 36 odst. 3 ZDP spojován s žádnou daňovou výhodou. Žalovaný nijak nezdůvodnil skutečnost, proč u některých subjektů je emise dluhopisů korunové nominální hodnoty v souladu a smyslem § 36 odst. 3 ZDP, a u jiných subjektů jde o zneužití práva. Závěr žalovaného o zneužití práva je tak nepřezkoumatelný a dále taktéž diskriminační.

13. Má za to, že smysl a účel stanovený v § 24 odst. 1 ZDP splnila, neboť jejím cílem bylo podpořit rozvoj svého podnikání, což dokládá i finanční analýza, kterou žalovaný chybně vyhodnotil. Žalovaný sice objektivní složky zneužití práva v napadeném rozhodnutí zmiňuje, avšak pouze v rovině teoretické. Ve vztahu k žalobkyni však žalovaný ani správce daně nevyložili, jak konkrétně svým jednáním zneužila práva. Taktéž ani neprokázali rozpor mezi jednáním žalobkyně a účelem a smyslem právní normy.
14. Pokud by nepřistoupila k emisi dluhopisů, neměla by dostatek finančních prostředků na refinancování svého původního zdroje financování, kterou byla povinna splatit. Na konci roku 2012 evidovala krátkodobé a dlouhodobé pohledávky ve výši 327,835 milionů Kč. Je tak zřejmé, že na financování své obchodní činnosti bylo potřeba obstarat cizí zdroje. V daňovém řízení došlo ze strany žalobkyně k prokázání, že emisí dluhopisů došlo k refinancování stávajícího zadlužení, bez kterého by nebylo možné dosáhnout zdanitelných příjmů plynoucích z nebankovních podnikatelských úvěrů poskytnutých klientům žalobkyně.
15. Smysl a účel § 36 odst. 3 ZDP a přechodného ustanovení čl. IV bodu 2 zákona č. 192/2012 Sb., považuje pro toto daňové řízení za irelevantní, neboť předmětem napadeného rozhodnutí je doměření daně z příjmů právnických osob a nikoliv daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně (to je předmětem jiného rozhodnutí žalovaného). Z procesní opatrnosti však namítá, že závěr o smyslu a účelu tohoto ustanovení je ze strany žalovaného nesprávný. Úmyslem zákonodárce bylo zjednodušit emisi dluhopisů již od 1. 7. 2012 a zároveň ponechat dosavadní způsob výpočtu základu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně u dluhopisů emitovaných do konce roku 2012.
16. Ze strany žalovaného byla emise dluhopisů hodnocena účelově a bez zohlednění důkazních prostředků mu předložených. Bez emise dluhopisů by žalobkyně byla nucena zesplatnit většinu svých pohledávek vůči klientům, což by mělo za následek řadu negativních následků. Celková hodnota cizích zdrojů žalobkyně byla k 31. 12. 2012 ve výši 308,581 milionů Kč. Z toho se jednalo ve výši 200 milionů Kč o částku z upsaných dluhopisů, ve výši 70,581 milionů Kč o částku z bankovních úvěrů, ve výši 23,646 milionů Kč o částku ze závazků z obchodního styku a ve výši 14,354 milionů Kč o částku, která představovala ostatní nemateriální položky. Bez emise dluhopisů by tak neměla 2/3 cizích zdrojů, ze kterých financovala svou podnikatelskou činnost.
17. Emisi dluhopisů korunové nominální hodnoty zvolila z důvodu největší flexibility při nakládání s dluhopisy. Alternativou by pro žalobkyni byla dlouhodobá zápůjčka či úvěr, avšak banky ji vnímali jako svoji konkurenci a bankovní dlouhodobý úvěr se nepodařilo zajistit. Mimo to z důvodu rychlejší dostupnosti finančních prostředků se emise dluhopisů jevila jako lepší řešení. Taktéž u nich není účelová vázanost, čímž je emitentovi dán flexibilnější prostor pro nakládání s finančními prostředky. Žalobkyně díky emisí dluhopisů získala možnost dlouhodobého disponování s finančními prostředky ihned a bez nutnosti nějaké formy zajištění. Forma zvoleného financování tak odpovídala potřebám a možnostem žalobkyně.
18. Na základě výše uvedeného proto navrhla, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

19. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl žalobu zamítnout. Námitky týkající se aplikace institutu zneužití práva, jakož i namítané procesní vady, byly vypořádány v napadeném rozhodnutí, na něž v podrobnostech odkázal.
20. Není sporu o tom, že žalobkyně postupovala formálně v souladu se zákonem o daních z příjmů. Sporné však je ekonomický smysl proběhlých transakcí. Žalovaný unesl důkazní břemeno ohledně prokázání naplnění znaků institutu zneužití práva. Jak žalovaný, tak správce daně své pochybnosti dostatečně konkrétně zdůvodnili a popsali, proč shledali zneužití práva. Přenos důkazního břemene na žalobkyni nespočíval v prokázání, že se žalobkyně zneužití práva nedopustila, ale v objasnění účelu emise dluhopisů a faktického využití finančních prostředků z emise získaných.
21. Skutečnost, že hodnotil přínos navržených svědeckých výpovědí, neznamená, že nepřipustně hodnotil jejich možný obsah. Navržené svědecké výpovědi měly zasadit skutečnosti do kontextu podnikatelské aktivity a hospodářské situace žalobkyně. Žalovaný však hospodářskou situaci žalobkyně zmapoval dostatečně, a to jak ve vztahu k období před emisí dluhopisů, tak i k období po ní. Disponoval dostatečnými informacemi vztahujícími se ke skutkovému stavu, na jejichž základě učinil závěr o zneužití práva. Ani provedení svědeckých výpovědí by tento nemohlo vyvrátit. Finanční analýzu hodnotil žalovaný v bodech 155-166 a dále v bodě 188 rozhodnutí.
22. Hlavním účelem emise dluhopisů bylo získání daňové výhody v podobě nižšího základu daně a nižší daňové povinnosti na dani z příjmů právnických osob. Žalobkyně ve skutečnosti žádné finanční zdroje nezískala, neboť finanční prostředky pocházely od samotné žalobkyně. To, že byl pan B. spojenou osobou, představuje pouze jednu z indicií, která může zneužití práva nasvědčovat. Žalovaný nerozporuje možnost uplatnění nákladového úroku z emise dluhopisů korunové nominální hodnoty, avšak za předpokladu splnění primárního cíle emise, kterým je zajištění určitého externího zdroje financování pro její podnikání. To se však v případě žalobkyně nestalo. Ze strany žalovaného nebyla popírána potřeba finančních zdrojů, avšak nebylo prokázáno, že by emisí dluhopisů žalobkyně finanční prostředky získala.
23. Žádný z upisovatelů nedisponoval na bankovním účtu takovým zůstatkem, který by mu umožňoval úpis dluhopisů v deklarované výši provést. Finanční prostředky na úhradu dluhopisů pocházely částečně od žalobkyně a částečně od společnosti PERFECT INVEST. Na bankovních účtech spojených subjektů – Ing. B., společnost PERGECT IVEST, společnost AGRO 2000 – UIF, společnost AGRO 2000 – INVEST, pan K., pan N. – se finanční prostředky pouze protáčely za účelem, aby mohly být použity právě k nákupu korunových dluhopisů.
24. Žalobkyně poukazovala na nutnost refinancování stávajících závazků a poskytování úvěrového financování klientům. Po obdržení částky 200 milionů Kč z emise dluhopisů, však částku 139 milionů Kč bezúročně půjčila společnosti PERFECT INVEST. Ta si mimo jiné za tyto finanční prostředky nakoupila část emitovaných dluhopisů žalobkyně.
25. Napadené rozhodnutí žalovaný považuje za plně přezkoumatelné. Správce daně identifikoval jak objektivní, tak subjektivní složky zneužití práva. Navrhl proto, aby soud žalobu zamítl.

IV. Ústní jednání

26. Při ústním jednání dne 22. 9. 2022 účastníci setrvali na svých stanoviscích obsažených v předchozích procesních podáních.
27. Zástupkyně žalobkyně zdůraznila ekonomickou opodstatněnost emise dluhopisů. Zdroje od akcionáře B. nebyly dostatečné ke krytí zdrojů, proto bylo nutné hledat jiné zdroje financování. Předložila soudu finanční analýzu, která byla hodnocena již v daňovém řízení, ze které je zřejmý pokles bankovního financování a nárůst cizích zdrojů. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vnímal pouze finanční toky, aniž by zohlednil rozvahu společnosti.
28. Zástupkyně žalovaného zopakovala, že žalovaný unesl důkazní břemeno a jeho rozhodnutí je plně přezkoumatelné. V dané věci byla prokázána subjektivní i objektivní stránka zneužití práva. Zohledněn byl i předmět podnikání žalobkyně.
29. Soud konstatoval obsah soudního a správního spisu. Dokazování prováděno nebylo, neboť účastníci žádné důkazní návrhy nad rámec správního spisu neuplatnili a ani soud neshledal potřebu dokazování provedené v daňovém řízení doplňovat.

V. Posouzení věci soudem

30. Žaloba **není důvodná**.
31. Nutno úvodem zdůraznit, že k obdobným závěrům jako v nynější věci dospěl soud v rozsudku ze dne 22. 9. 2022 ve věci sp. zn. 30 Af 44/2021, kde posuzoval - shodně jako v nynějším případě - účelnost emise korunových dluhopisů vydaných žalobkyní na konci roku 2012. Jednalo se o věc týchž účastníků, pouze se týkala daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou. Pro obě věci je důležitý stejný skutkový stav a závěr o zneužití práva. O velmi úzké souvislosti obou věcí svědčí i text obou žalob, neboť jsou prakticky shodné. Žalobkyně uplatnila v nynější věci většinu zcela stejných (obsahově i textem) námitek - rozložení důkazního břemene, neprovedení navrhovaných důkazních prostředků a nesprávné vyhodnocení důkazů, nesprávné posouzení skutkového stavu - jako ve věci sp. zn. 30 Af 44/2021. Na její námitky proto soud reaguje v obou věcech stejně.
32. Soud považuje za důležité zmínit také svá dřívější rozhodnutí v obdobných věcech, v nichž rozhodl zamítavými rozsudky ze dne 18. 1. 2022, č. j. 29 Af 5/2020 - 64 (ten již potvrdil i Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 16. 8. 2022, č. j. 7 Afs 49/2022 - 26), dále ze dne 24. 2. 2022, č. j. 30 Af 32/2020 - 81 a ze dne 18. 1. 2022, č. j. 29 Af 46/2020 - 63. I tam bylo předmětem řízení vydání korunových dluhopisů a závěr o zneužití práva, v mnoha směrech byl navíc podobný i *modus operandi* toho, kdo právo zneužil. Dále soud odkazuje na rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích, která se taktéž zabývala zneužitím práva v kontextu korunových dluhopisů, konkrétně na rozsudky ze dne 9. 6. 2021, č. j. 63 Af 1/2020 - 92, ze dne 23. 6. 2021, č. j. 61 Af 6/2020 - 87 a ze dne 12. 10. 2021, č. j. 63 Af 4/2020 - 57.
33. Dle § 2 odst. 1 zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, je „*dluhopis cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, s nímž je spojeno právo na splacení určité dlužné částky odpovídající jmenovité hodnotě jeho emitentem, a to najednou nebo postupně k určitému okamžiku, a popřípadě i další práva plynoucí ze zákona nebo z emisních podmínek dluhopisu (dále jen „emisní podmínky“)*“.
34. Pojem korunový dluhopis je pojem používaný v praxi pro dluhopis, který byl emitován v nominální hodnotě jedné koruny. Zpravidla se jedná o dluhopisy emitované v období

od 1. 8. 2012 do 31. 12. 2012 v takové jmenovité hodnotě, aby při aplikaci § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů ve znění účinném do 31. 12. 2012 a čl. IV bodu 2 přechodného ustanovení zákona č. 192/2012 Sb., bylo zdanění úrokového příjmu 15% srážkovou daní rovno 0 Kč. Základ daně se stanovoval ke každému jednotlivému dluhopisu samostatně a zaokrouhloval se na celé koruny dolů.

Skutková zjištění

35. Ze správního spisu vyplynuly tyto pro věc podstatné skutečnosti.
36. V prosinci roku 2012 emitovala žalobkyně 200 milionů dluhopisů, všechny v nominální hodnotě 1 Kč, s fixním úročením ve výši 12% p. a., a se splatností 20 let. V průběhu daňové kontroly předložila žalobkyně správci daně smlouvu o úpisu dluhopisů ze dne 29. 11. 2012 uzavřenou mezi žalobkyní jako emitentem a panem Ing. B. jako upisovatelem. Na jejím základě žalobkyně umožnila upisovateli upsat dluhopisy v počtu 150 milionů kusů v nominální hodnotě 1 Kč, přičemž upisovatel se zavázal žalobkyni splatit částku za úpis dluhopisů do 20. 12. 2012. Dále byla správci daně předložena smlouva o úpisu dluhopisů ze dne 29. 11. 2012 uzavřená mezi žalobkyní jako emitentem a společností PERFECT INVEST jako upisovatelem, kterou žalobkyně umožnila upisovateli upsat dluhopisy v počtu 50 milionů kusů v nominální hodnotě 1 Kč, přičemž upisovatel se zavázal splatit žalobkyni částku za úpis dluhopisů do 20. 12. 2012. Dluhopisy, jakožto zaknihované cenné papíry, byly registrovány v Centrálním depozitáři cenných papírů, a. s.
37. Společnost PERFECT INVEST uhradila částku ve výši 50 milionů Kč za nákup dluhopisů dne 6. 12. 2012. Pan Balík uhradil dne 5. 12. 2012 a 6. 12. 2012 částky na dva bankovní účty žalobkyně v celkové výši 120 milionů Kč. Zbývající částka ve výši 30 milionů Kč byla započtena na základě dohody o vzájemném započtení závazků a pohledávek ze dne 6. 12. 2012 uzavřené mezi žalobkyní a panem B.
38. Na základě smlouvy o úplatném prodeji dluhopisů ze dne 4. 1. 2013 došlo ke změně vlastníka 50 milionů kusů ze společnosti PERFECT INVEST na pana L. K. Kupní cena byla sjednána ve výši 50 100 000 Kč. Následně došlo dne 25. 9. 2013 k uzavření smlouvy o úplatném prodeji 50 milionů kusů dluhopisů mezi panem K. a panem B. za kupní cenu 50 100 000 Kč.
39. Dne 5. 1. 2015 uzavřela žalobkyně jako „vlastník“ se společností PERFECT INVEST jako „příjemcem“ a panem B. jako „oprávněným“ smlouvu o používání finančních zdrojů. Jejím předmětem bylo svěřeni a používání peněžních prostředků až do maximální výše 200 milionů Kč, které představují peněžní prostředky zaplacené za upsané dluhopisy. Podle bodu III. 6. smlouvy se příjemce zavázal uhradit poměrnou část ročního úrokového výnosu za dobu používání finančních zdrojů beneficietům (oprávněným) ve lhůtách a způsobem uvedeným v emisních podmínkách dluhopisů. Dle bodu IV. 1. smlouvy se poskytovatel zavázal převést poskytnuté finanční prostředky příjemci na bankovní účet, který příjemce určí. V rámci místního šetření dne 30. 3. 2017 žalobkyně uvedla, že v průběhu roku 2015 poskytla finanční prostředky společnosti PERFECT INVEST ve výši 190 milionů Kč.
40. Žalobkyně v letech 2013 – 2015 (tj. v období, pro které byla správcem daně zahájena daňová kontrola) zahrнула úroky ze zaplacených a započtených dluhopisů do daňově uznatelných nákladů. V roce 2013 a 2014 ve výši 24 milionů Kč. Úroky z dluhopisů za

roky 2013 a 2014 vyplatila žalobkyně vlastníku dluhopisů, panu B., a to v celém objemu odpovídajícímu úrokům z 200 milionů korunových dluhopisů. Společnosti PERFECT INVEST ani panu K. žalobkyně žádné úroky z dluhopisů nevyplatila, ačkoliv pan K. byl vlastníkem 50 milionů Kč dluhopisů do 25. 9. 2013. V roce 2015 uplatnila žalobkyně nákladové úroky ve výši 7 989 041 Kč, přičemž zbylé úrokové náklady převzala společnost PERFECT INVEST, která je vyplatila panu B., jakožto beneficiantovi.

41. V kontrolovaném období, byl předsedou představenstva žalobkyně, jakož i společnosti PERFECT INVEST, pan B. V kontextu § 23 odst. 7 písm. a) bod 1 a písm. b) bod 1 ZDP se jedná o osobu spojenou.
42. Správce daně provedl dne 30. 3. 2017 místní šetření za účelem prověření korunových dluhopisů emitovaných žalobkyní v prosinci roku 2012. V návaznosti na něj zahájil dne 15. 5. 2017 při ústním jednání zaznamenaném v protokolu o zahájení daňové kontroly č. j. 1041841/17/2912-60561-711702, kontrolu daně z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2013, 2014, 2015 a kontrolu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně za zdaňovací období roku 2014, 2015, 2016.
43. Správce daně v průběhu daňové kontroly zjistil, že žalobkyně ve dnech 30. 11., 4. 12., 5. 12. a 6. 12. 2012 odeslala ze svých bankovních účtů na bankovní účty společnosti PERFECT INVEST částku v celkové výši 120 059 000 Kč. Společnost PERFECT INVEST odeslala dne 4. 12. 2012 ze svého bankovního účtu vedeného u České spořitelny čtyři platby na účet společnosti AGRO 2000 – UIF v celkové výši 11 926 410 Kč. Dále dne 5. 12. 2012 tato společnost poslala ze stejného účtu na účet společnost AGRO 2000 – INVEST platby v celkové výši 111 156 000 Kč. V návaznosti na to odeslala společnost AGRO 2000 INVEST dne 5. 12. 2012 ze svého účtu platby na účet pana B. v celkové výši 111 000 000 Kč. Dále společnost AGRO 2000 – UIF odeslala dne 6. 12. 2012 ze svého účtu platby v celkové výši 12 000 000 Kč na účet pana K. V návaznosti na to pan K. odeslal dne 6. 12. 2012 ze svého účtu platby v celkové výši 12 000 000 Kč na účet pana B.
44. Správce daně vydal dne 27. 10. 2017, č. j. 1654514/17/2912/60561-711702, výzvu k prokázání skutečností, v níž konkrétně specifikoval obsah pochybností. Mimo jiné vyzval žalobkyni k prokázání, zda existuje přímá souvislost mezi uplatněnými náklady ve formě úroků z dluhopisů a očekávanými příjmy a zda tento výdaj odpovídá běžnému ekonomicky racionálnímu chování, zda snížení základu daně na straně daňového subjektu o úroky z dluhopisů a získání daňové výhody při výplatě těchto úroků vlastníkovu dluhopisů Ing. P. B. v podobě příjmu bez zdanění dle ustanovení § 36 odst. 3 ZDP platného do konce roku 2012, nebylo hlavním, popř. jediným důvodem vydání korunových dluhopisů.
45. Po vyhodnocení odpovědi žalobkyně na uvedenou výzvu (včetně vyhodnocení předložených nových důkazních prostředků), dospěl správce daně k závěru, že žalobkyně neodstranila pochybnosti správce daně. V návaznosti na to vydal dne 26. 7. 2018 druhou výzvu k prokázání skutečností, č. j. 1292998/18/2912-60561-711702, ve které opět konkrétně specifikoval své pochybnosti. Na tu reagovala žalobkyně podáním z 1. 10. 2018, v němž setrvala na argumentaci, že finanční prostředky z dluhopisů využila ke své ekonomické činnosti. Zdůraznila, že poskytnuté finanční prostředky nejsou evidovány v přímé závislosti na prostředky přijaté, proto není možné předložit seznam smluv s konkrétními zákazníky.

46. Poté správce daně písemností ze dne 24. 5. 2019, č. j. 1093530/19/2312-60561-711702, seznámil žalobkyni s výsledkem kontrolního zjištění. Na základě zjištěných skutečností a shromážděných důkazů konstatoval, že žalobkyně zaúčtováním nákladových úroků plynoucích z emise dluhopisů sice formálně naplnila ustanovení § 24 odst. 1 ZDP, avšak správce daně prokázal, že se v případě žalobkyně jednalo o neekonomické jednání a o účelovou transakci, která postrádá racionální efekt. Výhoda celé transakce totiž spočívala pouze v daňovém zvýhodnění ve formě snížení daňové povinnosti na základě zaúčtování nákladových úroků z emitovaných dluhopisů. Jednotlivé úkony žalobkyně byly ve svém souhrnu posouzeny jako zneužití práva. V návaznosti na to vydal správce daně dodatečné platební výměry. Žalovaný v napadeném rozhodnutí závěr o zneužití práva potvrdil.
47. Soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí [bod V. A) rozsudku] a námitkou nesprávného posouzení skutkového a právního stavu [bod V. B) rozsudku]. Následně se soud věnoval námitce nesprávného posouzení rozložení důkazního břemene [bod V. C) rozsudku] a v závěru potom námitce neprovedení navrhovaných důkazních prostředků [bod V. D) rozsudku].

V. A) Námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí

48. Nejprve se soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Její příčinou může být buď nesrozumitelnost, nebo nedostatek důvodů. V obou případech však platí, že je potřeba s tímto institutem zacházet obezřetně a vyhradit jeho užití pouze těm případům, kdy vady odůvodnění reálně brání soudu v tom, aby napadené rozhodnutí přezkoumal (ve vztahu k soudním rozhodnutím srov. k nesrozumitelnosti rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013 - 25, bod [19], k nedostatku důvodů pak usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016 - 123, č. 3668/2018 Sb. NSS, body [29] - [30]). Zejména je nutno zdůraznit, že správní orgán, stejně jako soud, není povinen vyvracet jednotlivě každou dílčí námitku, pokud své rozhodnutí jako celek logicky a přesvědčivě odůvodní (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 12. února 2009 sp. zn. III. ÚS 989/08, N 26/52 SbNU 247).
49. Žalobkyně své námitky stran nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí formulovala tak, že závěry správce daně o zneužití práva nenachází oporu v odůvodnění a provedeném dokazování. Navíc správce daně argumentuje nestandardními okolnostmi emise dluhopisů, aniž by vymezil onen standard.
50. Napadené rozhodnutí je přezkoumatelné. Žalovaný popsal objektivní i subjektivní kritéria zneužití práva (zejm. body 180 až 186 napadeného rozhodnutí), a to v obecné rovině a následně konkrétně na případu žalobkyně. Přitom nelze žalobkyni přisvědčit, že měl žalovaný popsat nejdříve standardní jednání, aby mohl konstatovat nestandardnost jednání žalobkyně. Emituje-li žalobkyně dluhopisy v hodnotě 200 mil. Kč, jistě je standardní, že k tomu musí mít racionální ekonomický důvod. Žalobkyně je podnikatelem, jehož primárním zájmem je zisk. Pokud nemá ekonomické vysvětlení pro své chování, je to nestandardní. K tomu není potřeba provádět dokazování a zjišťovat, jak se standardně chová podnikatel při emisi dluhopisů.
51. Nepřezkoumatelnost nelze spatřovat ani v závěrech správce daně o tom, že žalobkyně naplnila formální podmínky zákona o daních z příjmů, ačkoliv se měla dopustit zneužití práva. Tento závěr je zcela logický. Pojem zneužití práva je právní princip, který plní

funkci „záchranné brzdy“ pro případ, že by právní pravidla při svém doslovném uplatnění vedla k rozporu s materiální spravedlností, neboť by byla využita v rozporu se smyslem a účelem dané právní úpravy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2015, č. j. 9 Afs 57/2015 - 120). Při zneužití práva proto bude docházet k tomu, že subjekt naplní formální zákonné podmínky a na první pohled nebude jeho nároku nic bránit. Pokud by totiž selhal již ve splnění formálních podmínek, bylo by zbytečné zneužití práva posuzovat.

52. Nepřezkoumatelnost soud nespatřuje ani v tom, že by žalovaný nehodnotil závěry plynoucí z finanční analýzy. Důkazy shromážděné v řízení hodnotily správní orgány jak jednotlivě, tak ve vzájemné souvislosti. Žalovaný nezpochybňoval stav či rozložení cizích zdrojů po emisi dluhopisů. Za určující však považoval finanční toky, které podle něj nesvědčily o tom, že by vydáním dluhopisů získala žalobkyně cizí zdroje pro realizaci své podnikatelské činnosti. Všechny shromážděné důkazy bylo nutné hodnotit ve vzájemných souvislostech. To správní orgány respektovaly. Žádný vnitřní rozpor ani nedostatky odůvodnění tak soud v napadeném rozhodnutí neshledal.

53. Námitka není důvodná.

V. B) Námitka nesprávného posouzení skutkového a právního stavu

54. Žalobkyně namítá, že rozhodnutí žalovaného bylo postaveno na nesprávném posouzení skutkového a právního stavu věci.

55. Pojem zneužití práva definoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 10. 11. 2015, č. j. 1 Afs 107/2004 - 48, jako situaci, „*kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené.*“ K výkladu zásady zákazu zneužívání práva významně přispěl i Soudní dvůr EU, zejména v rozsudku ve věci *Halifax* ze dne 21. 2. 2006, C-255/02, nebo v rozsudcích ze dne 11. 10. 1977, *Cremer*, 125/76, Recueil, s. 1593, bod 21; ze dne 3. 3. 1993, *General Milk Products*, C-8/92, Recueil, s. I-779, bod 21, a *Emsland-Stärke*, ze dne 14. 12. 2000, C-110/99, Recueil, s. I-11569, bod 51). Soudní dvůr EU zdůraznil, že použití právní úpravy Společenství nemůže jít tak daleko, aby zahrnovalo zneužívající praktiky hospodářských subjektů, tedy plnění, jež nejsou uskutečněna v rámci obvyklých obchodních podmínek, nýbrž pouze s cílem získat zneužívajícím způsobem výhody upravené právem Společenství. Při posuzování zneužití práva je podle Soudního dvora třeba stanovit, zda existuje kombinace objektivní okolnosti (i přes formální splnění podmínek stanovených dle pravidel Společenství, nebylo dosaženo účelu těchto pravidel) a subjektivního prvku (cílem je získání výhody ze stanovených pravidel umělým vytvořením podmínek pro její získání). Pro posouzení zneužití není určující úmysl. Záleží především na tom, zda činnost objektivně nemá žádné jiné vysvětlení než zajistit daňové zvýhodnění. Za předpokladu, že se zjistí, že tyto objektivní okolnosti existují, musí být přijat závěr, že osoba, která se dovolává doslovného znění ustanovení práva Společenství, aby uplatnila právo, které je v protikladu ke svým účelům, si nezaslouží takové právo mít (viz rovněž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2011, č. j. 2 Afs 83/2010 - 68).

56. Zneužití práva má tedy svou objektivní a subjektivní stránku, jak přehledně vyložil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 4. 2022, čj. 10 Afs 289/2021 - 42. Zneužitím práva se podle Nejvyššího správního soudu v daňových věcech rozumí situace, kdy i přes formální naplnění požadavků zákona nedošlo k naplnění jeho účelu a smyslu (objektivní

podmínka) a zároveň kdy hlavním či převažujícím účelem jednání daňového subjektu bylo získání daňové výhody (subjektivní podmínka). Naplnění obou podmínek je potřeba zkoumat s ohledem na všechny skutkové okolnosti konkrétního případu. Při zkoumání objektivní podmínky pro závěr o zneužití práva v daňových věcech je potřeba vymezit smysl a účel konkrétního ustanovení zákona. Je-li to možné, daňové orgány by při vymezení smyslu a účelu konkrétního ustanovení neměly zůstat jen u toho, že se dané ustanovení nevztahuje na „umělé“ jednání nebo transakce. Při zkoumání subjektivní podmínky pro závěr o zneužití práva v daňových věcech je potřeba zkoumat, zda mělo jednání daňového subjektu reálné ekonomické opodstatnění nebo zda daňový subjekt uměle vytvořil podmínky pro uplatnění daňové výhody. Propojenost daňového subjektu a jiných osob účastnících se jednání, které vedlo k neférovému získání daňové výhody, mohou daňové orgány vzít při zkoumání subjektivní podmínky v úvahu, nejde ale o definiční znak subjektivní podmínky.

57. Pokud jde o objektivní stránku zneužití práva, soud se neztotožňuje s námitkou žalobkyně, že by se žalovaný konkrétně nezabýval smyslem a účelem § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů či že by objektivní stránku zneužití práva vyložil pouze v teoretické rovině. Soud ve shodě se žalovaným konstatuje, že účelem § 24 odst. 1 ZPD je podpora rozvoje a podnikání. V kontextu daného ustanovení je možné uplatnit úroky z emitovaných dluhopisů do daňově uznatelných nákladů za podmínky ekonomicky racionálního chování daňového subjektu.
58. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 1. 4. 2004, č. j. 2 Afs 44/2003 -73, uvedl, že mezi příjmy a souvisejícími výdaji vynaloženými na jejich dosažení, zajištění a udržení musí existovat přímý a bezprostřední vztah. V opačném případě se pojmově nemůže jednat o výdaje vynaložené na dosažení, udržení či zajištění příjmů. Pokud by totiž byl akceptován výklad opačný, tzn. mezi výdaji a očekávanými příjmy by přímý vztah existovat nemusel, mohlo by to v praxi vést k uzavírání fiktivních závazků a k podobným formám jednání, přímo porušujícím zákon či přinejmenším obcházejícím jeho smysl. Zákon o daních z příjmů tedy jasně *„umožňuje a podporuje uplatnění výdajů, které přinesou nebo reálně mohou přinést, ať už současné nebo budoucí příjmy anebo pomohou k tomu, aby byl udržen tok příjmů již dosahovaných“* (NEŠLEHA, Matěj § 24, In: DRÁB, Ondřej a kolektiv. *Zákon o daních z příjmů. Komentář*. Wolters Kluwer, 2021).
59. Správce daně v řešeném případě dospěl k závěru, že emise dluhopisů byla čistě účelovou transakcí, přičemž výhodnost transakce spočívala ve snížení základu daně po dobu 20 let (do roku 2032). Fakticky došlo k zatížení žalobkyně dodatečnou nákladovou položkou ve formě úroku ve výši 12 % ročně po dobu 20 let. Částka nákladových úroků přitom z upsaných 200 milionů kusů dluhopisů představuje ročně částku 24 000 000 Kč. Druhou výhodou představovalo nezdanění finančních prostředků vyplacených jako úroků z dluhopisů beneficiantovi (panu B.) srážkovou daní (viz věc řešená soudem pod sp. zn. 30 A 44/2021). Bylo akcentováno, že žalobkyně žádné volné finanční prostředky pro rozvoj podnikání emisí dluhopisů nezískala.
60. K tomu je nutno dodat, že daňové účinky příslušných transakcí podle různých zákonných ustanovení (tedy § 24 odst. 1 a § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů) od sebe nelze přísně oddělovat, neboť tvoří fakticky jeden celek. Trvat na tom, aby správce daně hodnotil danou transakci izolovaně pouze z hlediska účelu a smyslu § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů a nezohledňoval v nynějším řízení vůbec § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů týkající se srážkové daně, je iracionální. Smyslem § 24 je přenést na stát jen takové náklady

daňového subjektu, které sloužily k dosažení příjmů, jež se staly předmětem zdanění. Pokud se žalobkyně zpronevěřila účelu a smyslu § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů a emitovala dluhopisy bez toho, že by jejím cílem bylo získat prostředky na tvorbu zdanitelných příjmů, pak se toto porušení smyslu a účelu zákona logicky promítá i do posuzování téhož jejího jednání, jež vyústilo v neodvedení daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou. Nelze totiž přehlížet, že z téhož jednání zde daňově těžily dvě spojené osoby (žalobkyně a její předseda představenstva). Soud tedy nemá pochyb o tom, že žalovaný naplnění objektivní stránky zneužití práva prokázal.

61. Co se týká subjektivní stránky zneužití práva, žalobkyně namítala, že bez emise dluhopisů by jí vypadly 2/3 finančních zdrojů pro financování její podnikatelské činnosti. Finanční prostředky z emise použila údajně na refinancování splatných úvěrů poskytnutých jí UniCredit Bank a Sberbank a dále na úhradu splatných závazků vůči společnostem TREBOSS, PERFECT INVEST a také vůči Ing. B. (viz bod 132 napadeného rozhodnutí). Správce daně naproti tomu identifikoval naplnění několika objektivních znaků svědčících o tom, že převažujícím účelem jednání žalobkyně bylo získání daňové výhody.
62. Zaprvé, emise dluhopisů proběhla v závěru roku 2012 (po nabytí účinnosti novely zákona o daních z příjmů a zákona o dluhopisech), přičemž žalobkyně tak „na poslední chvíli“ splnila podmínky pro aplikaci přechodného ustanovení čl. IV bodu 2 zákona č. 192/2012 Sb.
63. Zadruhé, je podezřelý způsob úhrady dluhopisů (zejména zdroje, ze kterých pocházely finanční prostředky, jimiž došlo ke splacení emisního kurzu). Je pravda, že Ing. B. odeslal na účet daňového subjektu vedený u České spořitelny ve dnech 5. - 6. 12. 2012 celkovou částku za nákup dluhopisů ve výši 110 mil. Kč a společnost PERFECT INVEST dne 6. 12. 2012 částku ve výši 50 mil. Kč a na účet vedený u Komerční banky odeslal Ing. B. dne 6. 12. 2012 zbývající částku ve výši 10 mil. Kč. Správce daně ovšem prověřil finanční toky žalobkyně na zveřejněných bankovních účtech a zjistil, že účet vedený u Komerční banky nevykazuje žádný ze sledovaných dnů zůstatek ani ve výši 100 tis. Kč. Účet vedený u České spořitelny vykazuje pouze dne 3. 12. 2012 zůstatek ve výši 12,9 mil Kč a 5. 12. 2012 zůstatek ve výši 45 mil. Kč a ke dni 31. 12. 2012 zůstatek účtu ve výši 3,7 mil. Kč, další dny vykazuje zanedbatelné částky zůstatků. Dále z pohybů na bankovních účtech plyne, že finanční prostředky poskytnuté společnosti PERFECT INVEST ve dnech 30. 11. 2012 a 6. 12. 2012, se žalobkyni vrátily zpět jako úhrada za emitované korunové dluhopisy. Taktéž z denních zůstatků účtů Ing. B. vyplývá, že pouze dne 4. 12. 2012 byl zůstatek účtu číslo 233772403/0800 ve výši 59 900 888,07 Kč, další dny vykazují všechny účty zanedbatelné zůstatky. Z denních zůstatků bankovních účtů žalobkyně a ze zjištěných finančních toků mezi jednotlivými subjekty daňové orgány dovodily, že emisí dluhopisů žalobkyně žádné nové finanční prostředky nezískala (blíže viz str. 29-33 zprávy o daňové kontrole a body 121-131 napadeného rozhodnutí). Taktéž z denních zůstatků na bankovních účtech upisovatelů dluhopisů nebyly evidovány zůstatky, které by umožňovaly úpis dluhopisů v deklarované výši provést. Je tak zřejmé, že jedny a ty samé finanční prostředky (ve výši cca 59 mil. Kč) se pouze přesouvaly mezi jednotlivými aktéry, kdy fakticky „protekly“ od žalobkyně k upisovatelům a zpět, aby mohly být využity na nákup dluhopisů.
64. Zatřetí, emise se týkala velkého objemu finančních prostředků v porovnání s jejich reálně a ekonomicky odůvodnitelnou potřebou. Žalobkyně zcela nevěrohodně popisovala, k čemu prostředky, jež měla získat emisí dluhopisů, údajně využila. V odvolání uváděla,

že 139 828 000 Kč použila na úhradu svých závazků vůči společnosti PERFECT INVEST, avšak v rámci daňové kontroly dokládala, že část z nich poskytla společnosti PERFECT INVEST bezúročně jako volné finanční prostředky (viz body 99 a 128 napadeného rozhodnutí). Do konce roku 2012 měly být vzájemné závazky obou společností podle tvrzení žalobkyně vždy vyrovnány. Přesto neuvedla, k jakému dni a v jakých splátkách byly finanční prostředky ve výši 139 828 000 Kč, které poskytla dne 5. 12. 2012 a 6. 12. 2012 společnosti PERFECT INVEST (nebo jejich odpovídající část), vráceny. Stejně nevěrohodné je i tvrzení žalobkyně ohledně refinancování bankovních úvěrů. Nejprve totiž tvrdila, že naopak emisí dluhopisů kompenzovala neochotu bank půjčovat jí peníze (body 62 nebo 91 napadeného rozhodnutí). Čerpání kontokorentních úvěrů u UniCredit Bank a Sberbank vyhodnotil žalovaný zcela správně jako uměle provedenou transakci - vždyť k němu došlo až v prosinci 2012 a žalobkyně zaslala získané peníze společnosti PERFECT INVEST, od které by měla podle své verze naopak peníze na úhradu bankovních úvěrů získat (body 80-81 napadeného rozhodnutí). Relevantní pochybnosti vyjádřily daňové orgány i ve vztahu k údajnému dluhu vůči Ing. B. (body 144-147 napadeného rozhodnutí). K úhradě faktury vystavené firmou TREBOSS na částku 1 200 000 Kč žalovaný konstatoval, že nelze prokázat, že by předmětná úhrada byla provedena z peněz získaných emisí dluhopisů a navíc v kontextu celkového objemu emise dluhopisů se jedná o zanedbatelnou částku (viz bod 77 napadeného rozhodnutí). Racionalitu emise dluhopisů tak úhrada této faktury prokázat nemůže. Mimo to je ze správního spisu zřejmé, že finanční prostředky, jež měla žalobkyně emisí získat (170 milionů Kč; 30 milionů Kč bylo uhrazeno zápočtem s panem B.) neodpovídají celkové částce, která má představovat následné využití finančních prostředků (200 000 + 59 000 000 + 6 400 000 + 9 844 000 + 139 828 000 Kč = 216 272 000 Kč). Částka vynaložená je tak vyšší než částka tvrzená jako získaná (bod 135 napadeného rozhodnutí).

65. Dalším rizikovým faktorem potom byla skutečnost, že v rámci daňového řízení nebyl zjištěn žádný racionální důvod emise takového množství dluhopisů právě korunové nominální hodnoty ani úpis dluhopisů pouze spojené osobě. Vzhledem k situaci, kdy dluhopisy byly upsány prakticky jedinému nabyvateli, předsedovi představenstva (společnost PERFECT INVEST byla vlastníkem 50 milionů dluhopisů pouze velmi krátký čas), nelze spatřovat v daném chování racionální cíl. V této situaci nebyl jakýkoliv důvod „drobit“ emisi na jednotlivé korunové dluhopisy - ani Ing. B. je dále neprodával většímu množství jednotlivých zájemců, ale ponechal si je. Žalobkyně svým jednáním pouze zajistila předsedovi svého představenstva, tedy osobě s ní spojené, výhodu v podobě příjmu bez zdanění.
66. Soud souhlasí se žalobkyní, že v případě emise dluhopisů má větší možnost ovlivnit podmínky způsobu financování, než v případě využití bankovního úvěru. Ovšem žalobkyně nevysvětlila, že by účelně a racionálně využila finanční prostředky získané emisí, resp. prokázalo se, že reálně žádné takové finanční prostředky nezískala. Namísto toho uměle vytvořila podmínky za účelem zisku daňové výhody. Daňová výhoda přitom nemusí být cílem jediným, ale postačuje, pokud se jedná o cíl hlavní, zjevně převažující. V daném případě žalovaný srozumitelně v napadeném rozhodnutí uvádí, že účelem emise dluhopisů v daném případě bylo snížení základu daně a tím i výsledné daně. Uměle vytvořená transakce přitom byla možná zejména z důvodu propojenosti osob, respektive provázanosti smluvních stran transakce v podobě Ing. B., žalobkyně a společnosti PERFECT INVEST. Mimo to Ing. B. získal emisí dluhopisů výhodu v podobě nezdaněných vyplácených úroků z dluhopisů. Jediným účelem jednání žalobkyně tak

v daném případě bylo získání daňové výhody. Soud se tak se závěrem žalovaného o zneužití práva shoduje.

67. K námitkám směřujícím do nepřítapnosti argumentace týkající se § 36 ZDP soud uvádí, že žalovaný se právní úpravě daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně věnoval v napadeném rozhodnutí v omezeném rozsahu zejména z důvodu úzké souvislosti s nyní projednávanou věcí. Zohlednění daňových dopadů transakce i z pohledu srážkové daně vhodně doplňuje celý kontext případu (viz bod 60 výše).
68. Námitka není důvodná.

V. C) Námitka nesprávného posouzení rozložení důkazního břemene

69. Žalobkyně dále tvrdí, že žalovaný na ni neoprávněně přenášel důkazní břemeno.
70. Mezi žalobkyní a žalovaným není sporné, že formálně došlo k naplnění hmotněprávních podmínek stanovených zákonem pro uplatnění daňových výdajů obsažených v § 24 odst. 1 ZDP. Sporným však je způsob rozložení důkazního břemene mezi účastníky. Soud se proto zabýval posouzením, zda správní orgány v případě žalobkyně prokázaly naplnění znaků zneužití práva. Důkazní břemeno ohledně skutečností svědčících o zneužití práva totiž tíží správce daně [viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2019, č. j. 6 Afs 44/2018-31, bod 22, odkazující na rozsudek z 5. 10. 2016, č. j. 6 Afs 170/2016-30, ohledně zneužití práva u daňových podvodů na dani z přidané hodnoty; závěry judikatury ostatně převzala i úprava v daňovém řádu účinná od 1. 4. 2019 a promítla je do § 92 odst. 5 písm. f) daňového řádu]. Na způsobu rozložení důkazního břemene se ostatně shodují i účastníci řízení.
71. Ze správního spisu je zřejmé, že správce daně výzvou ze dne 27. 10. 2017, č. j. 1654514/17/2912/60561-711702, a výzvou ze dne 26. 7. 2018, č. j. 1292998/18/2912-60561-711702, vyzval žalobkyni mimo jiné k prokázání přímé souvislosti mezi uplatněnými náklady ve formě úroků z dluhopisů a očekávanými příjmy. Požadoval rovněž doložit, že tento výdaj odpovídá běžnému ekonomicky racionálnímu chování a že daňové výhody nebyly hlavním důvodem vydání dluhopisů. Žalobkyně na první výzvu reagovala vyjádřením dne 31. 1. 2018 a na druhou výzvu vyjádřením ze dne 1. 10. 2018, přičemž její odpovědi na výzvy správce daně lze chápat jako snahu prokázat účelnost emitovaných dluhopisů, nikoliv plnění důkazní povinnosti vyplývající z § 92 odst. 3 daňového řádu. I pokud by žalobkyně na předmětné výzvy nereagovala (nesdělila by, k jakým účelům hodlala finanční prostředky získané emisí dluhopisů použít), nemohl by správce dospět k závěru o neunesení důkazního břemene žalobkyní, pokud by neprokázal, že vydání dluhopisů nemělo žádný ekonomický smysl.
72. Podle soudu je ve vlastním zájmu žalobkyně, aby nabídla vysvětlení, jaký ekonomicky racionální cíl pro ni daná obchodní transakce měla mít. Správce daně není povinen domýšlet všechny představitelné varianty, v nichž by mohla hypoteticky daná operace daňovému subjektu něco přinést. Postačí, pokud ve svém rozhodnutí přesvědčivě zdůvodní, že určitá transakce žádný jasný a očividný ekonomický smysl neměla. Daňový subjekt zná sám nejlépe svou podnikatelskou situaci a může upozornit na její specifika, o nichž správce daně jednoduše neměl tušení (např. na potřebu rychle si, i za cenu zvýšených nákladů, obstarat finanční prostředky pro konkrétní mimořádně výhodnou investici apod.). Na takové vysvětlení pak musí správce daně v rozhodnutí reagovat.

73. Reakce žalobkyně na výzvu správce daně tak představovala určitou procesní obranu žalobkyně navazující na závěr správce daně, že došlo ke zneužití práva. Obdobně jako při prokazování daňových podvodů v řízení o dani z přidané hodnoty totiž i v případě zneužití práva tíží důkazní břemeno vždy toliko správce daně a k žádnému jeho přesunu na daňový subjekt nedochází. Rozhodne-li se však daňový subjekt na výzvy správce daně reagovat a sdělit vlastní verzi událostí, resp. skutečnosti na jeho obranu, jedná se o procesní taktiku, která může zvrátit závěr správních orgánů o existenci zneužití práva.
74. Soud nepřehlédl, že žalovaný v napadeném rozhodnutí poněkud zkratkovitě žalobkyni vytýká, že neunesla důkazní břemeno ohledně účelu provedené transakce (bod 185, nebo body 198-199 napadeného rozhodnutí). Je ale zřejmé, co má žalovaný na mysli - pokud se žalobkyně rozhodla určitá vysvětlení v rámci odpovědí na výzvy poskytnout, měla je také podložit důkazy, pokud chtěla, aby jim správce daně uvěřil. Jestliže důkazy nenabídla, učinila tak ke své škodě a její tvrzení zůstala v rovině pouhých proklamací. V nynějším případě tak žalovaný i správce daně fakticky respektovali, že důkazní břemeno k prokázání existence zneužití práva leží na nich. Závěr o zneužití práva byl přesvědčivě popsán v napadeném rozhodnutí a obstál by, i pokud by žalobkyně na výzvu k prokázání skutečností nereagovala a nesdělila by, k jakým účelům měly být prostředky získané emisí dluhopisů využity. Správce daně i žalovaný snesli dostatek skutečností, které prokazují, že emise korunových dluhopisů na konci roku 2012 postrádala ekonomický smysl. Žalobkyni tak nebyla doměřena daň z příjmů fyzických osob vybíraných srážkou z důvodu neunesení důkazního břemene podle § 92 odst. 3 daňového řádu, ale proto, že ani svými vysvětleními poskytnutými v daňovém řízení neozřejmila, že by emise korunových dluhopisů měla ekonomicky racionální cíl.
75. Námitka tak není důvodná.
- V. D) Námitka neprovedení navrhovaných důkazních prostředků a nesprávného vyhodnocení důkazního prostředku*
76. Závěrem se soud zabýval námitkou nezákonného odmítnutí navrženého důkazního prostředku, spočívajícího ve výsledku externího účetního, pana M., a vedoucího správního oddělení žalobkyně, pana M. Ta navrhovala výsledk těchto dvou svědků v doplnění odvolání za účelem prokázání jejich tvrzení a dále za účelem zasazení jí uvedených skutečností do celkového kontextu její podnikatelské aktivity a hospodářské situace.
77. Dle § 96 odst. 1 daňového řádu platí, že „každá osoba je povinna vypovídat jako svědek o důležitých okolnostech při správě daní, týkajících se jiných osob, pokud jsou jí známy; musí vypovídat pravdivě a nic nezamlčovat.“
78. Žalovaný se navrhovanými výsledky zabýval v bodech 136-140 a dále v bodech 172-177 napadeného rozhodnutí, přičemž se rozhodl k navrhovaným výsledkům nepřistoupit. „Správce daně v rámci daňové kontroly nerozporoval ekonomickou činnost daňového subjektu, ani skutečnost, že daňový subjekt ke své činnosti potřebuje dlouhodobé zdroje financování. Meritem věci je v daném případě především posouzení toho, zda odvolatel předmětnou emisí dluhopisů skutečně získal finanční prostředky ke své ekonomické činnosti, či zda se v případě transakcí spojených s úpisem dluhopisů jednalo pouze o účelové operace, mající jediný cíl – získat daňovou výhodu.“ (bod 138 napadeného rozhodnutí).
79. Neakceptování důkazního návrhu lze založit pouze třemi důvody. Prvním je argument, podle něhož tvrzená skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je navrhopán důkaz,

nemá relevantní souvislost s předmětem řízení. Dalším je argument, podle kterého důkaz není schopen ověřit ani vyvrátit tvrzenou skutečnost, čili ve vazbě na toto tvrzení nedisponuje vypovídací potencií. Třetím důvodem, je potom právě odmítnutí pro nadbytečnost důkazu.

80. Soud přisvědčuje žalovanému v závěru, který se rozhodl neuskutečnit navrhané výslechy právě z důvodu nadbytečnosti. Výslech pana V. M. (externího účetního) a pana M. M. (vedoucí správního oddělení) navrhovala za účelem prokázání dříve uvedených tvrzení a jejich zasazení do celkového kontextu její podnikatelské aktivity a hospodářské situace. Žalobkyně dále uvedla, že výslech je podstatný také proto, že pan M. mohl ze své pozice sledovat podnikatelské aktivity žalobkyně a byl tak velmi dobře seznámen s její situací. Měla za to, výsledkem by mohly být prokázány skutečnosti o ekonomické činnosti a hospodářské situaci žalobkyně v období před emisí i po ní, ekonomické opodstatnění poskytnutí krátkodobých půjček a bankovního financování, jakož i ekonomické a faktické opodstatnění a důvody potřeby nahradit tyto krátkodobé půjčky a bankovní financování dlouhodobým financováním. Dále by výslechy podle žalobkyně mohly osvětlit příčinnou souvislost mezi dluhopisovým financováním a nárůstem obchodní činnosti žalobkyně a ekonomické, administrativní a právní zdůvodnění toho, proč žalobkyně přistoupila k dlouhodobému financování.
81. Soud odůvodnění potřebnosti navržených výsledků považuje za velmi obecné, bez uvedení konkrétních skutečností, o čem by navržení svědci měli a mohli vypovídat. Navržené svědecké výpovědi se měly týkat zejména podnikatelské aktivity a hospodářské situace žalobkyně. Ta však byla žalovanému známá z důkazů shromážděných v daňovém řízení a nepanovaly o ní ze strany žalovaného či správce daně pochybnosti. Navíc správce daně ani žalovaný obchodní činnost žalobkyně či potřebnost finančních prostředků k její činnosti nerozporovali. Stejně tak tok finančních prostředků mezi zúčastněnými subjekty byl jednoznačně zmapován (viz schéma s názvem „DLUHOPISY- PERFECT INVEST a.s. a IPB INVEST a.s. - 26.11.- 6.12.2012“, které je ve správním spise zařazeno jako příloha zprávy o daňové kontrole, avšak nemá přiřazeno číslo listu).
82. Na základě skutečností zjištěných v daňovém řízení nebylo možné dospět k jinému závěru, než že se jednalo o účelovou operaci. Účelem emise dluhopisů bylo v daném případě pouze získání daňové výhody v podobě daňově uznatelných nákladových úroků z emitovaných dluhopisů. Soud dává za pravdu žalobkyni, že správní orgány nemohou předem hodnotit možný obsah výpovědí svědků, aniž by došlo k jejich provedení. Pokud však měl svědek vypovídat ke skutečnostem, které byly přesvědčivě prokázány jinými důkazy, byl jeho výslech nadbytečný.
83. Navíc soud doplňuje, že *„svědecká výpověď, jako jeden z možných a zásadních důkazů nejen v daňovém řízení, je důkazním prostředkem, osvědčujícím průběh a stav rozhodných okolností „očima svědka“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 12. 2011, č. j. 7 Afs 81/2011 – 147). Relevantními skutečnostmi ze svědeckých výpovědí tak jsou jen skutečnosti osvědčující zjišťovanou realitu, kterou tito svědci vnímali bezprostředně svými smysly, tedy to, co sami viděli, sami slyšeli, cítili, či sami konali. K ostatním skutečnostem jako jsou domněnky svědka, zprostředkovaná zjištění či zprávy z doslechu, byť by i byly obsahem protokolu o svědecké výpovědi, nelze při hodnocení váhy tohoto důkazu přihlížet a nelze jim přikládat důkazní sílu. Nemohou totiž bezprostředně prokázat zkoumaný děj (blíže viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2021, č. j. 2 Afs 375/2019-46). Z vyjádření žalobkyně bylo zřejmé, že navrhané výslechy neměly*

směřovat k prokázání skutečností, které by svědci svými smysly přímo vnímali. Svědci měli vysvětlit způsob ekonomického fungování žalobkyně a její hospodářskou situaci v širším kontextu (shodně viz i bod 177 napadeného rozhodnutí). Za takové situace je zřejmé, že se účel navrhovaných svědeckých výpovědí míjel s účelem, k němuž svědecké výpovědi zpravidla směřují (tj. k reprodukci přímých vjemů vyslýchané osoby).

84. Žalobkyně v souvislosti s neprovedením navrhovaných výsledku uvádí, že napadené rozhodnutí žalovaného jí bylo doručeno 12 dní před uplynutím lhůty pro stanovení daně. K tomu soud poznamenává, že jen z této skutečnosti nelze usuzovat, že by žalovaný neprovedl navrhované výsledky z důvodu časového tlaku souvisejícího s blížícím se koncem lhůty pro stanovení daně. Mimo to žalovaný písemností ze dne 12. 2. 2021, doručenou právnímu zástupci žalobkyně 15. 2. 2021, seznámil žalobkyni se zjištěnými skutečnostmi v rámci odvolacího řízení, přičemž součástí této písemnosti byla i informace, že se žalovaný rozhodl k navrhovaným svědeckým výpovědím nepřistoupit. Žalobkyně na seznámení reagovala vyjádřením ze dne 31. 3. 2021, přičemž s tímto vyjádřením se žalovaný vypořádal v bodech 173-177 napadeného rozhodnutí, kde opakovaně zhodnotil, proč se rozhodl k provedení výsledků v daném případě nepřistoupit.
85. Konečně žalobkyně namítala též nesprávné vyhodnocení předložené finanční analýzy umístění prostředků z emise dluhopisů. To obzvláště zdůrazňovala na soudním jednání, kde se snažila soud přimět, aby odhlédl od jednotlivých finančních toků zmapovaných správcem daně a hodnotil ekonomický přínos emise dluhopisů celkovým pohledem, tj. srovnáním rozvahy žalobkyně za roky 2011 a 2012. Jak vyplývá z napadeného rozhodnutí, žalovaný jakož i správce daně se finanční analýzou zabývali opakovaně, přičemž tento důkazní prostředek nijak nerozporovali. Ztotožnili se s tvrzením žalobkyně, že v roce 2013 oproti předcházejícím letům 2011 a 2012 došlo ke snížení hodnoty aktiv. Dali žalobkyni za pravdu, že od roku 2014 došlo k poklesu pohledávek, a že bankovní úvěry nahradily od roku 2012 dlouhodobé závazky. To ale ještě neprokazuje, že příčinou všech těchto jevů byla právě emise dluhopisů. Žalovaný v napadeném rozhodnutí přesvědčivě dovedl, že emise dluhopisů žalobkyni žádné finanční prostředky nepřinesla, neboť fakticky sama zprostředkovaně financovala jejich nákup. Nic na tom nemůže změnit fakt, že tuto emisi formálně zanesla do svého účetnictví. Pokud pak žalobkyně dosahovala v roce 2012 a v následujících letech dobrých hospodářských výsledků a dokázala úspěšně splácet své závazky, není to zcela jistě díky tomu, že by získala potřebné prostředky emisí a úpisem korunových dluhopisů. Soud tak je přesvědčen, že správní orgány hodnotily důkazy předložené žalobkyní (včetně finanční analýzy) jednotlivě, ale i v jejich vzájemné v souvislosti v souladu s § 8 odst. 1 daňového řádu, přičemž dospěly k závěru, že emise dluhopisů neměla ekonomické opodstatnění. S tím se soud ztotožnil.
86. Námitka není důvodná.

VI. Závěr a náklady řízení

87. Na základě výše uvedených skutečností soud žalobu zamítl jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
88. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch

neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení.

89. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly. Soud proto rozhodl, že se žalovanému náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 22. září 2022

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu